

Stefana Dečanskog 125, 76300 Bijeljina

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU

za 2021. godinu

Bijeljina, mart 2022. godine

SADRŽAJ

1. PISMO DIREKTORA	3
2. UVOD	4
3. OPŠTE INFORMACIJE O DRUŠTVU	4
a. Osnivanje i razvoj.....	4
b. Osnovni podaci	4
c. Organi upravljanja.....	4
d. Organizaciona šema i struktura zaposlenih.....	5
e. Djelatnost.....	6
f. Kreditne linije	6
4. PROCJENA OČEKIVANOG BUDUĆEG RAZVOJA MIKROKREDITNOG DRUŠTVA ..	8
5. NAJVAŽNIJE AKTIVNOSTI U VEZI SA ISTRAŽIVANJEM I RAZVOJEM	9
6. INFORMACIJE O OTKUPU VLASTITIH AKCIJA I UDJELA	9
7. REGULATORNI OKVIR	10
8. MIKROKREDITNI SEKTOR RS I POLOŽAJ DRUŠTVA NA TRŽIŠTU	10
9. FINANSIJSKE INFORMACIJE.....	11
a. Skraćeni godišnji finansijski izvještaji.....	11
b. Prikaz rezultata poslovanja	11
c. Informacije o bonitetu Društva.....	15
d. Poslovanje Društva	17
e. Značajni događaji nastali u toku 2021. godine.....	20
10. VRSTE I IZLOŽENOST RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU.....	20
a. Likvidnosni rizik.....	20
b. Kreditni rizik	21
c. Kamatni rizik.....	22
d. Rizik koncentracije	23
e. Rizik zemlje.....	23
f. Operativni rizik	24
11. SUDSKI POSTUPCI	20
12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA	20

1. PISMO DIREKTORA

Poštovani,

Sa zadovoljstvom Vam predstavljamo "Godišnji izvještaj o poslovanju za 2021. godinu".

Mikrokreditno društvo "PRIVREDNIK" d.o.o. Bijeljina, kao i cijeli finansijski sektor, a i kompletno društvo, je u 2021, godini poslovalao u uslovima pandemije izazvane virusnim oboljenjem „COVID-19”. U vanrednim uslovima, Društvo je poseban značaj davalo sprovođenju mjera za zaštitu zaposlenih i klijenata. Iako se na nivou nacionalne ekonomije nije ostvario planirani oporavak i privredni rast, Društvo je uspjelo da održi pozitivan trend poslovanja.

Pored pozajmica od pravnih i fizičkih lica, zatim emisije obveznica putem Banjalučke berze Društvo je proširilo kanale finansiranja na kreditne linije iz fondova IRB-a dobijanjem statusa posrednika.

Društvo će i u narednom periodu raditi na daljoj diverzifikaciji izvora sredstava kojim će omogućiti unapređenje poslovanja, sa željom da doprinose daljnjem razvoju tržišta kapitala u Republici Srpskoj.

Pored navedenog, cilj Društva će i dalje biti jačanje kreditnog portfolija, kao i jačanje pozicije na tržištu mikrokreditiranja i finansijskih usluga.

S poštovanjem,

Davor Pejić, direktor

2. UVOD

U skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 94/15) i Zakona o MKO (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 64/06 i 114/11) sačinjen je izvještaj o poslovanju MKD „Privrednik“ d.o.o. Bijeljina (u daljem tekstu: Društvo).

3. OPŠTE INFORMACIJE O DRUŠTVU

a. Osnivanje i razvoj

Društvo je počelo sa radom 2017. godine, na osnovu dobijene saglasnosti za rad od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Društvo je osnovano u pravnom obliku privrednog društva kapitala sa ograničenom odgovornošću. Svrha osnivanja Društva je obavljanje poslova odobravanja mikrokredita kao osnovne djelatnosti i u manjem obimu drugih poslova predviđenih Zakonom o mikrokreditnim organizacijama.

b. Osnovni podaci

U narednoj tabeli dati su osnovni podaci o Društvu.

Puno poslovno ime	Mikrokreditno društvo „PRIVREDNIK“ d.o.o. Bijeljina
Skraćeno poslovno ime	MKD „PRIVREDNIK“ d.o.o. Bijeljina
Pravni oblik	Društvo sa ograničenom odgovornošću
Sjedište i adresa	Stefana Dečanskog 125, Bijeljina
Matični broj	11155626
Šifra djelatnosti	64.92 – ostalo odobravanje kredita
Registracioni sud	Okružni privredni sud u Bijeljini
Matični broj subjekta upisa	59-01-0035-17
JIB	4.40417E+12
Oznaka i broj u Registru emitenata Komisije za HOV RS	08-13-11/20
Telefon	+387 55 241 123
E-mail	office@mkd-privrednik.com
Web	http://mkd-privrednik.com/

c. Organi upravljanja

Organi upravljanja su:

- ✓ Skupština,
- ✓ Upravni odbor,
- ✓ Odbor za reviziju,
- ✓ Direktor.

Vlasnička struktura na 31.12.2021. godine:

Red.br.	Naziv / ime i prezime	Kapital u KM	Učešće
1	Duvan ad Bijeljina	350,000	35,00 %
2	Tanja Mihajlović Sekulić	175,000	17,50 %
3	Aleksandra Mihajlović Savić	175,000	17,50 %
4	Davor Pejić	100,060	10,00 %
5	Slobodan Mihajlović	100,000	10,00 %
6	Ružica Janković	100,000	10,00 %
	Ukupno:	1.000.060	100,00 %

Članovi upravnog odbora:

- ✓ Tanja Mihajlović, predsjednik,
- ✓ Đorđe Slavinjak, član,
- ✓ Savo Stevanović, član.

Članovi odbora za reviziju:

- ✓ Borka Stoparić, predsjednik,
- ✓ Milena Tomić, član,
- ✓ Aleksandra Tešanović, član.

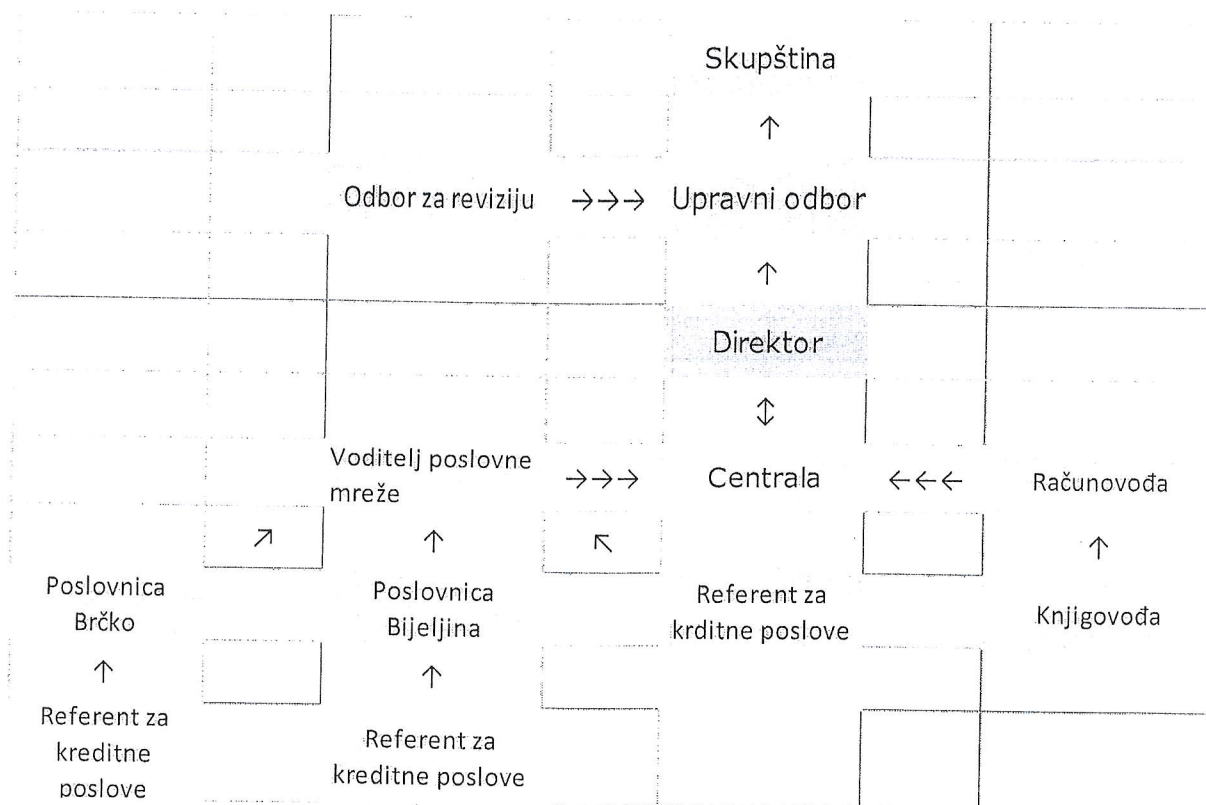
Direktor Društva je Davor Pejić.

d. Struktura zaposlenih i organizaciona šema

→ Ukupan broj zaposlenih je na 31.12.2021. godine čini 8 radnika sa sljedećom starosnom strukturom i školskom spremom:

Struktura zaposlenih prema starosti			Struktura zaposlenih prema stručnoj spremi		
godine	broj radnika	% učešća	stručna sprema	broj radnika	% učešća
31-35	1	12.50	ŠSS	1	12.50
36-40	2	25.00	VŠS	1	12.50
41-45	1	12.50	VSS	6	75.00
46-50	3	37.50	IMR	0	0.00
preko 50	1	12.50	IDR	0	0.00
Ukupno:	8	100.00	Ukupno:	8	100.00

→ Zaposleni popunjavaju radna mjesta sadržana u sljedećoj organizacionoj šemi:

e. Djelatnost

Osnovna djelatnost Društva je 64.92 – ostalo odobravanje kredita.

Društvo je nedepozitna finansijska institucija koja upravlja svojom imovinom u skladu sa Zakonom o mikrokreditnim organizacijama Republike Srpske, s ciljem poboljšanja materijalnog položaja korisnika mikrokredita, povećanja zaposlenosti, i pružanja podrške razvoju preduzetništva. Društvo djeluje u skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima Republike Srpske, ako Zakonom o mikrokreditnim organizacijama Republike Srpske nije drugačije propisano obzirom na njegovo lex specialis dejstvo.

Društvo obavlja registrovanu djelatnost u centrali čije je sjedište u Bijeljini, ul. Stefana Dečanskog 125, kao i u dvije poslovne jedinice:

- ✓ u poslovnoj jedinici u Bijeljini, ulica Svetog Save 74 i
- ✓ u poslovnoj jedinici u distriktu Brčko, ulica Uzunovića br. 7.

f. Kreditne linije

Društvo u ponudi ima sljedeću lepezu mikrokredita:

- ✓ Krediti za poljoprivredu,
- ✓ Krediti za registraciju vozila,
- ✓ Krediti za registraciju vozila-plus,
- ✓ Krediti za penzionere,
- ✓ Robni krediti,
- ✓ Potrošački (nenamjenski) krediti
- ✓ Studentski krediti,
- ✓ Krediti za refinansiranje,
- ✓ Brzi krediti,

- ✓ Start-up krediti,
- ✓ Krediti za pravna lica i preduzetnike,
- ✓ Krediti iz sredstava IRB-a:
 - Stambeni krediti,
 - Krediti za početne poslovne aktivnosti,
 - Krediti za mikrobiznis u poljoprivredi.

→ **Krediti za poljoprivredu** se odobravaju licima upisanim u registar poljoprivrednih gazdinstava kod APIF-a i licima koja su upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava na području Brčko Distrikta BiH uz maksimalan iznos do 50.000 KM. Namjena kredita je kupovina poljoprivredne mehanizacije, kupovina osnovnog stada, kupovina poljoprivrednog zemljišta, podizanje farmi i ostalo vezano za primarnu poljoprivrednu proizvodnju. Poljoprivredni krediti se odobravaju uz jednokratnu otplatu na rok od 12 mjeseci i NKS od 9% - 16%, i anuitetnu otplatu na rok do 60 mjeseci uz NKS od 9% - 16%. Naknada za obradu zahtjeva je od 1% do 2,5% zavisno od roka, min 40 KM. Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

→ **Krediti za registraciju vozila** su namjenjeni za registraciju i osiguranje putničkih i terenih vozila, uz maksimalan iznos do 3.000 KM. Rok otplate je do 12 mjeseci, u mjesečnim anuitetima. Ovi krediti se odobravaju bez kamate i naknade za obradu zahtjeva, prema ugovorima o poslovno tehničkoj saradnji potpisanom između Društva i osiguravajućih kuća. Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

→ **Krediti za registraciju vozila-plus** su namjenjeni za registraciju i osiguranje putničkih i terenih vozila, uz maksimalan iznos do 3.000 KM. Rok otplate je do 12 mjeseci, u mjesečnim anuitetima. NKS kod ovih kredita iznosi 13%, a naknada za obradu zahtjeva 30 KM fiksno. Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

→ **Krediti za penzionere** su namijenjeni penzionerima do navršениh 75 godina starosti u trenutku otplate posljednje rate. Iznos kredita je do 8.000 KM sa rokom otplate do 48 mjeseci. Iznos i rok mogu biti veći u zavisnosti od starosti, kreditne istorije, kreditne sposobnosti klijenta i obezbjeđenja kredita. NKS je od 18% - 22%, a naknada za obradu zahtjeva do 2,5%, min 50 KM. Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

→ **Robni krediti** su namjenjeni plaćanju robe pravnim licima sa kojima je Društvo sklopilo ugovor o kreditiranju prodaje robe sa rokom do 12 mjeseci i maksimalnom iznosu do 3.000 KM, bez naknade za obradu zahtjeva i kamate. Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

→ **Potrošački (nenamjenski) krediti** se odobravaju svim kreditno sposobnim fizičkim licima u iznosu do 20.000 KM sa rokom do 60 mjeseci i anuitetnom otplatom. NKS je od 18% - 24% a naknada za obradu kreditnog zahtjeva je do 2,5%, min 50 KM. Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

→ **Studentski krediti** su namjenjeni za pokriće troškova školarine na visokoškolskoj instituciji. Iznos kredita je do 50.000 KM, rok do 36 mjeseci, anuitetno. Obavezno je sudužništvo roditelja ili staratelja a obezbjeđenje je u zavisnosti od iznosa kredita i kreditne sposobnosti sudužnika. NKS je od 17% - 19% i naknada za obradu kreditnog zahtjeva do 2,5%, min 50 KM. Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

→ **Kreditni za refinansiranje** su namijenjeni za refinansiranje jednog ili više kreditnih zaduženja koji su odobreni u proteklom periodu u iznosu do 50.000 KM i rokom otplate do 60 mjeseci, anuitetno. NKS je 17% - 20% i naknada za obradu kreditnog zahtjeva je do 2,5%, min 50 KM. Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

→ **Brzi krediti** se odobravaju hitno u roku do 24 sata, u iznosu do 2.000 KM i rokom otplate do 18 mjeseci anuitetno. NKS je 26% - 28% i naknada za obradu zahteva do 2,5%, min 50 KM. Obezbjedenje kredita je zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

→ **Start-up krediti** su namjenjeni: preduzetnicima i pravnim licima čija je istorija poslovanja kraća od 24 mjeseca, socijalnim preduzećima bez obzira na dužinu poslovanja i biznisima koji nisu pokrenute ali imaju održivu poslovnu ideju i tržišni potencijal. Makimalan iznos ovih kredita je do 20.000 KM rokom otplate do 48 mjeseci, anuitetno. NKS je od 17% - 20% a naknada za obradu kreditnog zahtjeva do 2,5%, min 50 KM. Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije vlasnika.

→ **Kreditni za pravna lica i preduzetnike** su namijenjeni za nabavku osnovnih i obrtnih sredstava a korisnici su samostalni preduzetnici i pravna lica. Iznos kredita je do 50.000 KM i rokom otplate do 72 mjeseca. NKS je od 9% - 22%, naknada za obradu kreditnog zahtjeva je 0,5%, min 100 KM. Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije.

→ **Kreditni iz sredstava IRB-a** se odobravaju u skladu sa uslovima IRB-a i ugovorom potpisanim između IRB-a i Društva za kreditiranje sljedećih namjena:

- ✓ Stambeni krediti,
- ✓ Krediti za početne poslovne aktivnosti,
- ✓ Krediti za mikrobiznis u poljoprivredi.

4. PROCJENA OČEKIVANOG BUDUĆEG RAZVOJA DRUŠTVA

Budući način razvoj Društva sadržan je u njegovoj viziji, misiji i vrijednostima.

Vizija Društva je da postane jaka i prepoznatljiva organizacija koja će svojim imenom i djelovanjem afirmisati, širiti i razvijati misiju mikrokreditiranja i mikrofinansiranja, uz aktivnu poslovnu usmjerenost prema klijentima, što će doprinjeti njihovom poslovnom i ličnom prosperitetu, te socijalnom i ekonomskom razvoju sredina u kojima djeluje.

Misija društva se ogleda u finansijskom podržavanju potreba klijenata putem lepeze kreditnih proizvoda namjenjenih radno aktivnom stanovništvu i penzionerima, poljoprivrednim gazdinstvima, preduzetnicima i pravnim licima.

Namjera poslovanja Društva je razumijevanje potreba klijenata i uticaj na povećanje životnog standarda i unapređenje kvaliteta života, uz jednostavan pristup finansijskim sredstvima.

Vrijednosti na kojima počiva naš rad su ujedno osnova za budući rast, koji je zasnovan na sljedećim smjernicama:

- ✓ Pojednostavljena procedura odobrenja i brza realizacija plasmana;
- ✓ Profesionalni odnos zaposlenih prema klijentima po principu "Upoznaj svog klijenta";
- ✓ Širenje baze klijenata kroz promovisanje usluga postojećim i novim klijentima;

- ✓ Unapređenje znanja i stručne osposobljenosti zaposlenih;
- ✓ Težnja ka stalnom usavršavanju i unapređenju kvaliteta rada;
- ✓ Oprezan rast kroz pažljivu procjenu kreditne sposobnosti klijenta.

Izvještaji CBBiH i entitetskih Agencija za bankarstvo iz godine u godinu pokazuju trend povećanja aktive kod finansijskih institucija što ukazuje da je poslovni ambijent za razvoj mikrokreditnih društava povoljan, i pored činjenice da postoji veliki broj mikrokreditnih organizacija na prostoru Republike Srpske i distrikta Brčko (13 sa sjedištem u Republici Srpskoj).

Društvo trenutno posluje na teritoriji regije Bijeljina i teritoriji distrikta Brčko. Tokom 2022. godine u planu je širenje Društva na područje opština Šamac i Lopare te na Grad Zvornik akvizicijom spoljnih saradnika i otvaranjem poslovnih jedinica. Ovakav princip širenja procjenjujemo sigurnim, a otvaranje kancelarije je planirano nakon ostvarenja tržišnog učešća odnosno dostizanja nivoa kreditnog portfolija koji bi bio osnova profitabilnog poslovanja buduće kancelarije.

Rast poslovanja odnosno stopa profita treba da obezbijedi povećanje vlastitog kapitala uz kontinuirani porast ukupne aktive i pasive.

Pravci strategija poslovanja Društva za naredni period mogu se ogledati u sljedećem:

- ✓ Stabilnom rastu kreditnog portfolija,
- ✓ Održavanju i širenju postojeće baze klijenata,
- ✓ Jačanju konkurentne pozicije,
- ✓ Povećanju nivoa profitabilnosti i efikasnosti poslovanja,
- ✓ Kadrovskom i finansijskom jačanju,
- ✓ Širenju poslovanja kroz povećanje broja poslovnica,
- ✓ Ponudu novih kreditnih proizvoda prilagođenih potrebama klijenata.

5. NAJVAŽNIJE AKTIVNOSTI U VEZI SA ISTRAŽIVANJEM I RAZVOJEM

Strateški pravci razvoja Društva u narednih pet godina su:

- ✓ porast bilansne sume za minimalno 20% godišnje,
- ✓ povećanje godišnjeg broja klijenata 15% godišnje,
- ✓ provođenje dubinskog istraživanja tržišta,
- ✓ unapređenje modula za aplikativnu podršku poslovanja,
- ✓ konstantno unapređenje sistema upravljanja rizicima i troškovima sa akcentom na praćenju i analizi kretanja referentne kamatne stope i procjeni uticaja iste na cijenu izvora i cijenu plasmana,
- ✓ izrada socijalnog rejtinga,
- ✓ otvaranje novih tržišta,
- ✓ razvoj novih proizvoda,
- ✓ kadrovsko jačanje,
- ✓ razvoj novih marketinških alata.

6. INFORMACIJE O OTKUPU VLASTITIH AKCIJA I UDJELA

Društvo nije vršilo otkup vlastitih udjela.

7. REGULATORNI OKVIR

Društvo kao mikrokreditna institucija posluje u okviru pozitivnih pravnih propisa koji regulišu rad mikrokreditnog sektora u Republici Srpskoj. Osim propisa (zakona, odluka u uputstva), koje propisuje Agencija za bankarstvo Republike Srpske kao regulator i supervizor poslovanja Društva, primjenjuju se i zakoni koji regulišu rad privrednih društava, zakoni o obligacionim odnosima, zakoni o računovodstvu i reviziji i dr.

U toku 2021. godine nije bilo značajnih izmjena u pozitivnim pravnim propisima koji regulišu rad Društva, osim u dijelu donošenja od strane ABRS Odluka o izmjenama Odluke o privremenim mjerama mikrokreditnim organizacijama za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica prouzrokovanim virusnim oboljenjem „Covid-19”.

Agencija za bankarstvo Republike Srpske je u toku 2021. godine vršila pojačan nadzor rada mikrokreditnog sektora koji se očitovao kroz poseban režim izvještavanja (dnevno, mjesečno, kvartalno).

8. MIKROKREDITNI SEKTOR REPUBLIKE SRPSKE I POLOŽAJ DRUŠTVA NA TRŽIŠTU

Na osnovu Izvještaja o stanju u bankarskom sektoru Republike Srpske na dan 30.09.2021. godine, koji je objavljen na internet stranici Agencije za bankarstvo Republike Srpske pripremljene su sljedeće informacije :

R. br.	MIKROKREDITNA ORGANIZACIJA	Direktor	Bruto aktiva	Bruto kredit	Ukupan kapital MKD/Ulog MKF	Neto dobit/gubitak MKD i neto višak/manjak prihoda nad rashodima MKF	Broj zaposlenih
1	MKD „Mikrofin“ d.o.o. Banja Luka	Mladen Bosnić	332208	276495	125863	12218	344
2	MKD „inCredit“ d.o.o. Banja Luka	Sladana Budiša	44283	40374	10066	2501	60
3	„Prvo penzionersko mikrokreditno društvo“ d.o.o. Banja Luka	Vesna Todorović	13773	11966	4272	1236	13
4	„Brčko gaspenzionersko mikrokreditno društvo“ d.o.o. Banja	Bojana Todorović Kukrika	10240	9889	5039	723	19
5	MKD „Credis“ a.d. Banja Luka	Dragan Katana	8775	7883	2030	240	34
6	MKD „Zdravo“ d.o.o. Banja Luka	Jelica Galić	5606	4941	2654	68	15
7	MKD „Privrednik“ d.o.o. Bijeljina	Davor Pejić	5043	4144	1421	117	6
8	MKD „Auris“ a.d. Banja Luka	v.d. Nenad Marjanović	4206	3952	2119	103	10
9	MKD „Pro fin“ Istočno Sarajevo	Gordana Čorović	4064	3816	846	233	14
10	MKD „Taurus“ d.o.o. Banja Luka	Milorad Despotović	2573	2742	792	70	6
11	MKF „Pro fin“ Istočno Sarajevo	Jelena Lučić	2800	2273	1101	94	12
12	MKF „Prodest“ Banja Luka	Dragan Ostojić	741	689	51	-70	3
13	MKD „Digital finance international“ d.o.o. Banja Luka	Dragan Danojević	15674	13526	-482	-1188	54
UKUPNO:			450385	382690	155772	16345	590
Učedbe Društva			1.12%	1.08%	0.91%	0.72%	1.02%

Društvo se prema osnovnim parametrima za rangiranje položaja mikrokreditnih organizacija sa sjedištem u Republici Srpskoj, a kao što je prikazano u prethodnoj tabeli, nalazi na sljedećem mjestu:

- ✓ Prema bruto aktivima na osmom mjestu,
- ✓ Prema bruto kreditima na osmom mjestu,
- ✓ Prema bruto kapitalu (nekamatonosnom, trajnom izvoru) na devetom mjestu,

- ✓ Prema neto dobiti na sedmom mjestu,
- ✓ Prema broju zaposlenih na jedanaestom mjestu.

→ **Ostali pokazatelji poslovanja** (pokazatelji poslovanja Društva na 31.12.2021. godine poređeni sa pokazateljima poslovanja mikrokreditnog sektora Republike Srpske na 30.09.2021. godine):

- ✓ Učešće prihoda od kamata i sličnih prihoda u ukupnim prihodima Društva (99,52%) je iznad prosjeka mikrokreditnog sektora Republike Srpske (98,68%).
- ✓ Učešće ostalih prihoda u ukupnim prihodima Društva (0,48%) je ispod prosjeka mikrokreditnog sektora Republike Srpske (1,32%).
- ✓ Učešće rashoda od kamata u ukupnim rashodima Društva (18,87%) , je ispod prosjeka mikrokreditnog sektora Republike Srpske (20,3%).
- ✓ Učešće rashoda od naknada u ukupnim rashodima Društva (3,29%), je ispod prosjeka mikrokreditnog sektora Republike Srpske (3,70%).
- ✓ Učešće operativnih rashoda u ukupnim rashodima Društva (77,80%) je iznad prosjeka mikrokreditnog sektora Republike Srpske (63,00%).
- ✓ Učešće troškova rezervisanja za pokriće kreditnih gubitaka u ukupnim rashodima Društva (37,04%) je iznad prosjeka mikrokreditnog sektora Republike Srpske (13%).
- ✓ Učešće plata, u ukupnim rashodima Društva (28%), je ispod prosjeka mikrokreditnog sektora Republike Srpske (37%).
- ✓ Broja zaposlenih u Društvu je povećan u odnosu na prethodnu godinu za 62,50% (3 radnika) što je značajno iznad povećanja broja zaposlenih na nivou mikrokreditnog sektora Republike Srpske od 6,00% (35 radnika).
- ✓ Učešće ostalih troškova u ukupnim troškovima Društva (12,80%) je ispod prosjeka mikrokreditnog sektora Republike Srpske (13,00%).
- ✓ Pokrivenost kreditni portfolio Društva ispravkama vrijednosti (IV) / regulatornim rezervama (RR) ($3,54\% = 1,10\% + 2,44\%$) je ispod prosjeka mikro kreditnog sektora Republike Srpske ($13,18\% = 1,63\% + 11,55\%$) – prema broju dana kašnjenja uključene bilansne i vanbilansne stavke.
- po osnovu plasmana sa kašnjenjem u otplati 0 - 180 dana formirane IV / RR Društva prema broju dana kašnjenja su manje za 0,53 p.p. od prosjeka mikrokreditnog sektora Republike Srpske,
- po osnovu plasmana koji kasne u otplati preko 180 dana formirane IV / RR prema broju dana kašnjenja Društva su manje za 9,11 p.p. od prosjeka mikrokreditnog sektora Republike Srpske.

ABRS do dana izrade ovog izvještaja nije objavila podatke o stanju u bankarskom sektoru na 31.12.2021. godine.

9. FINANSIJSKE INFORMACIJE

a. Skraćeni godišnji finansijski izvještaji

U nastavku slijedi prikaz skraćenih godišnjih finansijskih izvještaja Društva za 2020. i 2021. godinu.

→ SKRAĆENI BILANS STANJA U KM

R. br.	Naziv pokazatelja	2020	2021	Index (21/20)*100
I	AKTIVA (IMOVINA)	1	2	3
A	Tekuća Sredstva (1+2+3)	3,537,433	4,869,584	137.66
1	Novčana sredstva	421,132	178,497	42.39
2	Kredit (bruto)	3,052,642	4,607,827	150.95
2.1	Redovni krediti	3,035,829	4,511,159	148.60
2.2.	dospjeli krediti	16,813	96,668	574.96
3	Ostala aktiva	63,659	83,260	130.79
3.1.	Potraživanja za kamate i naknade	10,567	24,908	235.71
3.2.	AVR	52,710	56,568	107.32
3.3.	Zalihe	382	1,784	467.02
B	Stalna sredstva (4+5)	62,091	65,727	105.86
4	Osnovna sredstva i ulaganja u nekretnine	47,031	50,667	107.73
5	Ostala nematerijalna sredstva	15,060	15,060	100.00
6	Ukupna aktiva (bruto) (A+B)	3,599,524	4,935,311	137.11
7	Ispravke vrijednosti	-87,846	-205,448	233.87
7.1	IV kredita	-49,851	-143,565	287.99
7.2	IV kamata	-7,337	-19,929	271.62
7.3	Ostale IV osim kredita i kamata (amortizacija)	-30,658	-41,954	136.85
8	Ukupna poslovna aktiva (neto):	3,511,678	4,729,863	134.69
9	Vanbilansna aktiva	982	1,946	198.17
10	Ukupna neto aktiva	3,512,660	4,731,809	134.71
II	PASIVA			
A	Obaveze	2,206,306	3,559,432	161.33
1.1.	Pozajmice	890,000	900,000	101.12
1.2.	Kreditna linija iz fondova IRB-a i banaka	38,169	431,713	1,131.06
1.3.	Emisija obveznica	1,068,075	1,996,281	186.90
2	Ostale obaveze	210,062	231,438	110.18
2.1.	PVR	142,363	134,204	94.27
2.2.	Avans za zatvaranje kredita	51,938	78,476	151.10
2.3.	porezi i ostalo	15,761	18,758	119.02
B	Kapital	1,305,372	1,170,431	89.66
4	Poslovna pasiva	3,511,678	4,729,863	134.69
5	Vanbilansna pasiva	982	1,946	198.17
6	Ukupna pasiva	3,512,660	4,731,809	134.71

→ **Aktiva** - U izvještajnoj 2021. godini aktiva Društva (neto) je rasla 34,71 % ili u apsolutnom iznosu 1.219 hilj. KM, što je rezultat značajnijeg nominalnog rasta ukupnih kredita u iznosu od 1.461 hilj. KM ili po stopi od 50,95%. (isti čine 96,36% bruto aktive) i istovremenog smanjenja novčanih sredstava u iznosu od 243 hilj. KM ili po stopi od 57.61% (ista čine 3,62% bruto aktive), dok povećanje ostale aktive za 20 hilj. KM ili po stopi od 30,79% (isti čine 1,69% bruto aktive) i stalnih sredstava za 4 hilj. KM ili po stopi od 5,86% (isti čine 1.33% bruto aktive) nema značajnog uticaja na rast ukupne aktive u ovom izvještajnom periodu.

→ **Pasiva** - U izvještajnoj 2021. godini rast pasive Društva je srazmjeran rastu neto aktive kako u procentualnom tako i u apsolutnom iznosu, što je rezultat nominalnog rasta ukupnih obaveza u iznosu od 1.353 hilj. KM ili po stopi od 61,33% (iste čine 75,21% ukupne pasive) i istovremenog smanjenja kapitala (zbog isplate dividende) u iznosu od 135 hilj. KM ili po stopi

od 10,34% (isti čini 24.73% ukupne aktive), dok povećanje vanbilansne pasive koju čine sudski troškovi nema značajnog uticaja na rast ukupne pasive (ista čini 0,04% ukupne pasive).

→SKRAĆENI BILANS USPJEHA U KM				
R. br.	Naziv pokazatelja	2020	2021	Index (21/20)*100
A	PRIHODI			
1	Prihodi od kamata i slični prihodi	552,508	759,971	137.55
2	Operativni prihodi	31,363	178,114	567.91
3	Vanredni prihodi	1,579	3,107	196.77
4	UKUPNI PRIHODI	585,450	941,192	160.76
B	RASHODI			
1	Rashodi kamata i slični rashodi	125,086	169,704	135.67
2	Operativni rashodi	284,291	597,377	210.13
4	Vanredni rashodi	813	724	89.05
5	UKUPNI RASHODI	410,190	767,805	187.18
6	Dobit Društva prije oporezivanja	175,260	173,387	98.93
7	Porez	17,526	18,223	103.98
8	Neto dobit tekuće godine	157,734	155,164	98.37

b. Prikaz rezultata poslovanja

→ **Prihodi Društva** – iznose 941 hilj. KM, veći su u odnosu na prethodni izvještajni period za 356 hilj. KM ili 60,76%.

Prihodi od kamata i slični prihodi, u ukupnim prihodima učestvuju 80,74% i veći su za 207 hilj. KM ili 37,55% u odnosu na prethodni izvještajni period. Prema strukturi čine ih sa 77,63% prihodi od kamata i sa 22,37% prihodi od naknada i provizija.

Operativni prihodi, u ukupnim prihodima učestvuju 18,92 % i veći su za 147 hilj. KM ili 467,91% u odnosu na prethodni izvještajni period. Prema strukturi čine ih 99,99% prihodi od ukidanja indirektnog otpisa plasmana.

Vanredni prihod, u ukupnim prihodima učestvuju sa 0,33% te nemaju značajniji uticaj na rast ovog pokazatelja.

→PRIHODI u KM				
Konto	Naziv pokazatelja	2020	2021	Index 21/20
700/701/702	Prihod od kamata po osnovu kredita	417278	590439	141.50
712/713	Prihodi od provizija u domaćoj valuti	131610	168142	127.76
718/719	Prihodi od ostalih naknada u domaćoj valuti	3620	1390	38.40
740	Prihodi od ukidanja indirektnog otpisa plasm.	31363	178114	567.91
778	Ostali prihodi	1579	3107	196.77
UKUPNI PRIHODI:		585450	941192	160.76

→ **Rashodi Društva** - iznose 768 hilj. KM, veći su u odnosu na prethodni izvještajni period za 358 hilj. KM ili 87,18%.

Rashodi od kamata i slični rashodi, u ukupnim rashodima učestvuju 22.10% i veći su za 45 hilj. KM ili 35,67% u odnosu na prethodni izvještajni period. Prema strukturi čine ih sa 85,09% rashodii od kamata i sa 14,91% rashodi od naknada i provizija.

Operativni rashodi, u ukupnim rashodima učestvuju 77,80 % i veći su za 313 hilj. KM ili 11,13% u odnosu na prethodni izvještajni period. Prema strukturi čine ih 47,61% troškovi od

indirektnog otpisa plasmana, zatim 36,06% troškovi bruto zarada i bruto naknada, 8,04 % troškovi proizvodnih usluga, 1,75% troškovi amortizacije dok 6,54 % čine više troškova čije pojedinačno učešće nije značajno.

Vanredni rashodi, u ukupnim rashodima učestvuju sa 0,94% te nemaju značajan uticaj na rast ovog pokazatelja.

→ RASHIDI u KM					
Konto	Naziv pokazatelja	2020	2021	Index 21/20	
600/601/602/603/604/605	Rashodi kamata po osnovu pozajmica, zajmova, kamata i HOV u domaćoj valuti	101663	144403	142.04	
610/611	Rashodi naknada i provizija u domaćoj valuti	4596	4057	88.27	
615/616	Rashodi naknada i provizija u stranoj valuti	254	126	49.61	
617	Rashodi ostalih naknada i provizija	18573	21118	113.70	
640	Rashodi indirektnog otpisa plasmana	64871	284410	438.42	
650 do 653	Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	146492	215409	147.04	
655	Ostali lični rashodi	196	2275	1,160.71	
660	Troškovi materijala	4928	7210	146.31	
661	Troškovi proizvodnih usluga	39198	48030	122.53	
662	Troškovi amortizacije	10039	10439	103.98	
664	Nematerijalni troškovi	6865	8587	125.08	
665	Troškovi po osnovu poreza i doprinosa	11702	20627	176.27	
666/678	Ostali rashodi	813	1114	137.02	
UKUPNI RASHODI:		410190	767805	187.18	

→ **Neto dobit** - Društvo je sa 31.12.2021. godine iskazalo neto dobit u iznosu od 155 hilj. KM, sa padom od 1,63% ili 2 hilj. KM u odnosu na isti period 2020. godine.

→ POSLOVNI REZULTAT u KM					
Naziv pokazatelja		2020	2021	Index 21/20	
Bruto dobit		175260	173387	98.93	
Neto dobit		157734	155164	98.37	

→ **Tokovi gotovine** – Novčana sredstva i novčani ekvivalenti na 31.12.2021. godine iznose 178 hilj. KM i u odnosu na prethodni izvještajni period pali su za 241 hilj. KM ili 57,43%. Ovo je rezultat značajnog, planirnog, nominalnog rasta na jednoj strani kredita koji su pored ostalih komponenti uticali da novčani tok iz poslovne aktivnosti bude negativan u visini od (-) 1.280 hilj. KM i na drugoj strani novčanog tokova finansijske aktivnosti pozitivan u visini od (+) 1.043 hilj. KM, dok uticaj novčani toka iz aktivnosti investiranja u iznosu od (-) 4 hilj. KM nije značajan.

→ SKRAĆENI BILANS TOKOVA GOTOVINE U KM				
R. br.	Naziv pokazatelja	2020	2021	Index (21/20)*100
1	NOVČANI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
A	Neto novčani tokovi iz poslovne aktivnosti	-3,127,884	-1,279,993	0.00
2	NOVČANI TOKOVI IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
B	Neto novčani tokovi iz aktivnosti investiranja (ulaganja)	3,851,170	-3,636	0.00
3	NOVČANI TOK IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
V	Neto novčani tok iz finansijske aktivnosti	-490,871	1,042,826	0.00
4	Neto porast NS i NE** (A+B+V)	232,415	-240,803	0.00
5	NS i NE na početku perioda	186,885	419,300	224.36
6	Efekti promjene deviznih kurseva NS i NE	0	0	0.00
7	NS i NE NA KRAJU PERIODA	419,300	178,497	42.57

c. Informacije o bonitetu Društva

U 2021. godini Društvo je poslovalo ekonomično, rentabilno i solventno, a zaduženost je u okviru djelatnosti mikrokreditnih institucija, što pokazuju pokazatelji u nastavku.

→ **Finansijsku moć Društva** se mjeri njegovom sposobnošću da pokrije ostvarenim prihodima razne kategorije fiksnih obaveza. Najvažnije je obezbijediti pokriće obaveza po osnovu pasivnih kamata odnosno troškova kamata. Što je veći dobijeni raspon između ova dva pokazatelja veća je finansijska moć Društva što znači da pokriće kamata iz operativnog poslovanja treba da bude veće od 1.

FINANSIJSKA SNAGA			
Naziv pokazatelja	Odnos pokazatelja	2020.	2021.
Pokrivenost troškova kamata	Poslovni dobitak / troškovi kamata	1.72	1.20

Društvo ostvaruje operativni rezultat koji je veći od troškova kamata, odnosno troškovi kamata su 1,20 puta pokriveni operativnim rezultatom.

→ **Moć zarađivanja Društva** je najbolji indikator rentabilnosti koja se ispoljava kroz rentabilnost investiranog kapitala, stopu rentabilnosti sopstvenog kapitala i stopu rentabilnosti osnivačkog kapitala. Društvo je tokom analizirane dvije godine poslovanja ostvarilo značajan rast kod svih pokazatelja rentabilnost, a kao što je prikazano u narednim tabelama.

RENTABILNOST INVESTICIONOG KAPITALA			
Naziv pokazatelja	Odnos pokazatelja	2020.	2021.
Stopa rentabilnosti investicionog kapitala	(Neto dobit + Troškovi kamata) / (Sopstveni kapital + Dugoročne obaveze) * 100	10.93%	8.32%

Na ukupnu vrijednost investicionog kapitala Društvo generiše 8,32% neto dobiti uvećane za troškove kamata. Stopa rentabilnosti investicionog kapitala je manja u tekućoj godini, za 2,61 p.p., u odnosu na prethodnu godinu.

RENTABILNOST SOPSTVEONOG KAPITALA			
Naziv pokazatelja	Odnos pokazatelja	2020.	2021.
Stopa neto prinosa na sopstveni kapital	Neto dobit / Sopstveni kapital * 100	12.08%	13.26

Na ukupnu vrijednost sopstvenog kapitala Društvo generiše 13,26% neto dobiti. Stopa rentabilnosti odnosno neto prinosa na sopstveni kapital (ROE) je veća, u tekućoj godini za 1,18 p.p., u odnosu na prethodnu godinu.

RENTABILNOST OSNIVAČKOG KAPITALA			
Naziv pokazatelja	Odnos pokazatelja	2020.	2021.
Stopa neto prinosa na osnivački kapital	Neto dobit /akcijski kapital * 100	15.77%	15.52%

Na ukupnu vrijednost osnivačkog kapitala Društvo generiše 15,25% neto dobiti. Stopa rentabilnosti odnosno prinosa na osnivački kapital je opala, u tekućoj godini za 0,25 p.p., u odnosu na prethodnu godinu.

→ **Solventnost Društva** je sposobnost plaćanja. Društvo je solventno kad je u stanju dospjele obveze za plaćanje podmiriti o roku dospijeca. Solventnost se mjeri odnosom raspoloživih novčanih sredstava i dospjelih obveza za plaćanje.

POKAZATELJI SOLVENTNOSTI			
Naziv pokazatelja	2019	2020.	2021.
Poslovna imovina	2,387,183	3,511,678	4,935,311
Ukupne obaveze (bez PVR)	1,130,437	2,063,943	3,425,228
Odnos	2.11	1.70	1.44

Društvo je optimalno solventno, sve dospjele obveze plaćanja su pokrivene raspoloživim novčanim sredstvima i uz to još postoji sigurnosna rezerva solventnosti.

→ **Pokazatelji zaduženosti** Društva se temelje na strukturi kapitala i izvora finansiranja. Pokazuje koliko je imovine finansirano iz vlastitih a koliko iz tuđih izvora.

POKAZATELJI ZADUŽENOSTI			
Naziv pokazatelja	2019	2020.	2021.
Ukupan kapital	1,147,666	1,305,372	1,170,431
Ukupne obaveze	1,239,517	2,206,306	3,559,432
Ukupna imovina	2,387,183	3,512,660	4,731,809
Ukupan kapital/ ukupna imovina	0.48	0.37	0.25
Ukupne obaveze /ukupna imovina	0.52	0.63	0.75

Sa rastom ukupne imovine odnosno neto aktive mjenja se vrijednosno učešće izvora finansiranja. Kapital u izvorima finansiranja neto aktive učestvuje sa 0.25 % dok obaveze u formi pozajmica, zajmova, kreditnih linija i emitovanih HOV – obveznica u izvorima finansiranja neto aktive učestvuju sa 0.75%.

→ **Finansijski položaj Društva** je dobar, po svim aspektima/faktorima mjerenja:

- ✓ Finansijska i zarađivačka moć su u odnosu na specifičnost djelatnosti koju Društvo obavlja, na zadovoljavajućem nivou;
- ✓ Društvo je optimalno solventno – ratio od 1,44 potvrđuje da su obaveze pokrivene o roku dospijeca za plaćanje i da je obezbjeđeni određeni nivo sigurnosne rezerve solventnosti;
- ✓ Zaduženost je u prihvatljivom okviru sa omjerom kapital/obaveze 1:3.

c. Poslovanje Društva

U 2021. godini Društvo je poslovalo u skladu sa postavljenim ciljevima i u skladu sa raspoloživim izvorima finansiranja mikrokredita.

→ **Izvori sredstava** predstavljaju potencijal za kreditno poslovanje Društva.

Ročna struktura izvora sredstava u vrijednosti od 3.328 hilj. KM, prikazana u narednoj tabeli, sastoji se od kratkoročnih izvora (pozajmice od fizičkih i pravnih lica i kredita u finansijskim institucijama) u vrijednosti od 900 hilj. KM odnosno 27,04% i dugoročnih obaveza (kredita u finansijskim institucijama – IRB i emitovanih obveznica) u vrijednosti od 2.428 hilj. KM odnosno 72,96%.

STRUKTURA IZVORA SREDSTAVA U KM				
R.br.	Pokazatelj	2020	2021	Index (3/2)*100
	1	2	3	4 (3-2)
I	Kratkoročne obaveze	928,169	900,000	96.97
1	Pozajmice od fizičkih lica	490,000	500,000	102.04
2	Pozajmice od pravnih lica	400,000	400,000	100.00
3	Kreditni u finansijskim institucijama	38,169	0	0.00
II	Dugoročne obaveze	1,068,075	2,427,994	227.32
1	Zajmovi od fizičkih lica	0	0	0.00
2	Zajmovi od pravnih lica	0	0	0.00
3	Kreditni od finansijskih institucija (banke i fondovi IRB-a)	0	431,713	0.00
3.1.	U domaćoj valuti	0	0	0.00
3.2.	Sa zaštitom od rizika	0	431,713	0.00
4	HOV - emisija obveznica	1,068,075	1,996,281	186.90
4.1.	U domaćoj valuti	1,068,075	647,844	60.66
4.2.	Sa zaštitom od rizika	0	1,348,437	0.00
	Ukupno:	1,996,244	3,327,994	166.71

U strukturi izvora po porijeklu emitovane obveznice (I i II emisija) čine osnovni izvor finansiranja Društva, iznose 1.996 hilj. KM (42,21% poslovne pasive) i povećane su za 928 hilj. KM ili 86.90%. Drugo mjesto zauzimaju pozajmice (fizičkih i pravnih lica) u iznosu od 900 hilj. KM (19,03% poslovne pasive), povećane su za 10 hilj. KM ili 1,12%, dok kreditne linije finansijskih institucija iznose 432 hilj. KM (9,13% poslovne pasive) povećane su za 394 hilj. KM. Ostale obaveze su povećane za 21 hilj. KM ili 10,18% (iste čine 4,89% poslovne pasive) te značajnije ne utiču na rast poslovne pasive u ovom izvještajnom periodu.

Društvo je u toku 2021. godine sprovelo sljedeće aktivnosti značajne za potencijal finansiranja:

- ✓ Emitovana je druga emisija obveznica ukupne nominalne vrijednosti emisije 1.500 hilj. KM. Javna ponuda je završena dana 18.08.2021. godine pri čemu je upisano svih 15.000 obveznica, odnosno 100% od ukupnog broja obveznica koje su bile predmet javne ponude. Ukupna vrijednost upisanih obveznica putem Banjalučke berze iznosi 1.500 hilj. KM.
- ✓ Dobijen je status finansijskog posrednika za kreditne linije iz fondova IRB-a.

→ **Kapital** predstavlja strateški, trajni, beskamatni resurs koji je garant sigurnom poslovanju Društva i koji služi za pokriće rizika od mogućih gubitaka koji nastaju zbog loših (nenaplativih) plasmana, lošeg upravljanja i prevara.

Kao što je prikazano u narednoj tabeli, ukupan kapital Društva čini osnovni kapital upisan u sudski registar prilikom osnivanja i promjene vrijednosti kapitala, zatim u skladu sa Zakonom formirane zakonske rezerve (5% od ostvarene tekuće dobiti) i neraspođena dobit tekuće godine.

STRUKTURA KAPITALA U KM				
R.br.	Pokazatelj	2020	2021	Index (3/2)*100
	1	2	3	4
1	Osnovni kapital	1,000,060	1,000,060	100.00
1.1.	Kapital pravnih lica	800,000	350,000	43.75
1.2.	Kapital fizičkih lica	200,060	650,060	324.93
2	Zakonske Rezerve	15,267	15,207	99.61
3	Dobit	290,045	155,164	53.50
3.1.	Zadržana dobit	140,197	0	0.00
3.2.	Dobit tekuće godine	149,848	155,164	103.55
4	UKUPAN KAPITAL:	1,305,372	1,170,431	89.66

Najznačajniju komponentu u ukupnom kapitalu predstavlja osnovnog kapitala u vrijednosti od 1.000 hilj. KM odnosno 85,44%, na drugom mjestu se nalazi neraspoređena dobit u vrijednosti od 155 hilj. KM odnosno 13,26% te zakonske rezerve u vrijednosti od 15 hilj. KM odnosno 1,30%.

U toku 2021. godine promjenjena je struktura osnovnog kapitala i povećan broj osnivača vlasnika kapitala, dok je ukupna vrijednost osnovnog kapitala od 1.000 hilj. KM ostala nepromjenjena. Najveći osnivač Duvan AD Bijeljina je prodao 400 hilj. KM akcija postojećim osnivačima (3 fizička lica) i novom osnivaču (1 fizičko lice). Ovom transakcijom Duvan AD Bijeljina je smanjio učešće u osnovnom kapitalu sa 750 hilj. KM ili 75,00% na 350 hilj. KM ili 35,00%, dok su fizička lica povećali svoje učešće sa 250 hilj. KM ili 25,00% na 650 hilj. KM ili 65,00%.

Ukupan kapital, u odnosu na prethodnu godinu je smanjen nakon što je u skladu sa odlukom Skupštine Društva isplaćena dividenda u 2021. godini.

→ Struktura kreditnog portfolija

87,30% kreditnog portfolija se odnosi na plasiranje mikrokredita ciljnim grupama kao što su radno aktivno stanovništvo i penzioneri i poljoprivredna gazdinstva. Dok se prostali dio od 12,70% odnosi na plasman mikro kredita pravnim licima i preduzetnicima.

STRUKTURA KREDITA U 000 KM					
R.br.	Pokazatelj	vrsta posla	2020	2021	Index (4/3)*100
	1	2	3	4	5
I	Kratkoročni krediti		1,055	1,000	94.79
1	za poljoprivredu	101	466	588	126.18
2	za registraciju vozila	102	31	13	41.94
3	penzionerski	103	3	2	66.67
4	robni	104	21	9	42.86
5	potrošački	105	328	163	49.70
6	za refinansiranje	107	0	3	0.00
7	brzi	108	16	5	31.25
8	za pravna lica	110	180	243	135.00
5	registracija plus	111	10	1	10.00
II	Dugoročni krediti		2,003	3,608	180.13
1	Iz izvora Društva		2,003	3,176	158.56
1.1.	za poljoprivredu	201	166	403	242.77
1.2.	za penzionere	203	6	12	200.00
1.3.	robni	204	0	3	0.00
1.4.	potrošački	205	1,704	2,423	142.19
1.5	refinansiranje	207	0	83	0.00
1.6	brzi	208	17	10	58.82
1.7.	pravna lica i preduzetnici	210	110	242	220.00
2	IRB krediti		0	432	0.00
2.1.	stambeni	501	0	238	0.00
2.2.	početne djelatnosti	511		46	0.00
2.3.	mikro biznis u poljoprivredi	512	0	48	0.00
2.4.	za preduzetnike	541	0	100	0.00
3	Ukupno:		3,058	4,608	150.69

Društvo sprovodi postupak klasifikacije svih kredita i drugih plasmana u skladu sa Odlukom o visini i načinu formiranja rezervi za pokriće kreditnih gubitaka, izdatoj od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Takođe na sve kredite i druge plasmane formirane su ispravke vrijednosti u skladu sa MRS 39 i iste su knjižene na jednoj strani odobravanjem odgovarajućeg računa ispravki vrijednosti, a na drugoj strani terećenjem odgovarajućeg računa troškova. Na izvještajni datum ispravke vrijednosti (IV) i regulatorne rezerve (RR) su izjednačene.

KLASIFIKACIJA KREDITNOG PORTFOLIJU U KM								
R.br.	Broj dana kašnjenja	Kategorija	Broj kreditnih partija	Portfolio	Učešće kategorija u kreditnom portfoliju (%)	Ispravke vrijednosti (IV)	Regulatorne rezerve (RR)	Razlika (5-4)
	1	2		3	4	5	6	7
1	0		607	4,356,088	94.08%	0	0	0
2	1 do 15	A	16	93,148	2.01%	1,863	1,863	0
3	16 do 30		1	8,302	0.18%	1,294	1,294	0
4	31 do 60	B	3	21,611	0.47%	11,134	11,134	0
5	61 do 90	C	2	7,712	0.17%	6,224	6,224	0
6	91 do 180	D	3	29,076	0.63%	29,066	29,066	0
7	preko 180	E	15	114,205	2.47%	113,928	113,928	0
	UKUPNO:		647	4,630,142	100.00%	163,509	163,509	0

Na ukupan kreditni portfolio (sastavljen od glavnice, kamata i naknada) koji se sastoji od 647 aktivnih kreditnih partija ukupne vrijednosti 4.630 hilj. KM formirane su ispravke vrijednosti (IV) / regulatorne rezerve (RR) u vrijednosti od 164 hilj. KM odnosno kreditni portfolio je pokriven IV / RR sa 3,54%.

Kreditni portfolio koji nema kašnjenja u otplati (0 dana kašnjenja) čini 607 kreditnih partija ukupne vrijednosti 4.356 hilj. KM, na isti se ne formiraju IV/ RR. Ovaj dio portfolia u ukupnom kreditnom portfoliju učestvuje sa 94,08%.

Kreditni portfolio sa kašnjenjem u otplati 1 do 15 dana sastoji se od 16 kreditnih partija ukupne vrijednosti 93 hilj. KM, na isti su formirane IV / RR. Ovaj dio portfolia u ukupnom kreditnom portfoliju učestvuje sa 2,01%.

Kreditni portfolio sa kašnjenjem u otplati od 91 do 180 dana i preko 180 dana sastoji se od 18 kreditnih partija (3+15) ukupne vrijednosti od 143 hilj. KM (29 hilj. KM + 114 hilj. KM), na isti su formirane 100% IV / RR. Ovaj dio portfolia u ukupnom kreditnom portfoliju učestvuje sa 3,11%.

Preostali dio portfolija sa kašnjenjem u otplati 16 do 30. dana, 31 do 60 dana i 61 do 90 dana čini ukupno 6 kreditnih partija ukupne vrijednosti 37 hilj. KM sa formiranim IV / RR koje nisu materijalno značajne. Ovaj dio portfolia učestvuje sa 0,82% u ukupnom kreditnom portfoliju.

d. Značajni događaji nastali u period od datuma završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskog izvještaja

Od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskog izvještaja u Društvu su se desili sljedeći značajniji poslovni događaji:

- ✓ Agencija za bankarstvo Republike Srpske je sprovela kontrolu izvršenja naloga datih u prethodnoj sveobuhvatnoj kontroli poslovanja Društva. Rješenjem koje je Agencija dostavila potvrđeno je izvršenje datih naloga u potpunosti.
- ✓ Implementirane su odredbe o izmjenama i dopunama Zakona o radu Republike Srpske, izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak Republike Srpske, izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima Republike Srpske i Odluka Vlade Republike Srpske o utvrđivanju najniže plate za 2022. godinu.
- ✓ Izrađeni su i usvojeni od strane Upravnog odbora Izvještaji o poslovanju Društva u 2021. godini i isti dostavljeni u APIF i Agenciju za bankarstvo Republike Srpske.

Sjednice Upravnog odbora Društva održavaju se po potrebi, svi poslovni događaji se blagovremeno iznose pred članove Upravnog odbora koji zatim donose odluku po svim pitanjima.

10. Vrste izloženosti rizicima prisutnim u poslovanju

Članovi Upravnog odbora Društva su na sjednici održanoj 26.07.2017. godine usvojili Strategiju i Politiku upravljanja rizicima. Ovim dokumentom propisuju se bliži uslovi i način identifikacije, mjerenja i procjene rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju, kao i upravljanje tim rizicima.

a. Likvidnosni rizik

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled nesposobnosti Društva da ispunjava svoje dospelje obaveze, i to zbog:

- ✓ povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
- ✓ otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Društvo je dužno da utvrđuje i održava odgovarajući nivo rezerve likvidnosti u skladu sa analizom ročne neusklađenosti njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki (gap analiza) za unapred utvrđene periode koji uključuju i period od jednog dana. Za održavanje odgovarajućeg nivoa likvidnosti koriste se različite tehnike za ublažavanje rizika likvidnosti.

Nivo likvidnosti Društva iskazuje se pokazateljem njene likvidnosti. Pokazatelj likvidnosti Društva predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Društva prvog i drugog reda, s jedne strane, te zbira obaveza Društva po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Društva sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mjesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Društvo je dužno da nivo likvidnosti održava tako da pokazatelj likvidnosti:

- ✓ iznosi najmanje 1,0 – kad je obračunat kao prosjek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mjesecu;
- ✓ ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana i
- ✓ iznosi najmanje 0,8 kad je obračunat za jedan radni dan.

Od osnivanja do danas Društvo nije bilo izloženo likvidnosnom riziku, jer raspoloživa sredstva i plasmani su vremenski usklađeni sa aspekta plasiranih kredita i samog iznosa njihovih dospeljeća. Osim toga, zaštitom od kreditnog rizika eliminisan je likvidnosni rizik i na strani otežanog pretvaranja potraživanja po osnovu plasiranih mikrokredita u novac.

Društvo nije izloženo likvidnosnom riziku, jer je pokazatelj likvidnosti u svakom periodu godine veći od 1, što je granica likvidnosti. To znači da je likvidna aktiva uvijek veća od obaveza koje dospeljevaju u istom periodu.

Sa aspekta upravljanja aktivom i izvorima finansiranja, osnovna strategija upravljanja likvidnošću jeste prvenstveno usklađivanje dospeljeća plasmana i izvora.

Aktivnim upravljanjem portfelja mikrokredita postignut je stepen naplate preko 95%, što je jedna od tehnika upravljanja rizikom likvidnosti, što u konačnici garantuje sposobnost obezbjeđivanja sredstava za plaćanje obaveza u budućem periodu po uzetim kreditima i emitovanim obveznicama.

b. Kreditni rizik

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usljed neizvršavanja obaveza dužnika prema Društvu.

Radi preuzimanja kreditnog rizika i upravljanja tim rizikom Društvo je uspostavilo odgovarajući kreditni proces, koji obuhvata proces odobravanja plasmana i proces upravljanja ovim rizikom. Društvo identifikuje izloženost kreditnom riziku u sklopu procedure za ocjenu zahtjeva za

kredit. Društvo se u većini slučajeva angažuje u oblasti „malih kredita“, znači kredita u pojedinačnom iznosu do 10.000 KM.

Specifični rizici koji mogu dovesti do nastanka kreditnog rizika su:

- ✓ smrt korisnika kredita,
- ✓ gubitak zaposlenja odnosno gubitak stalnih prihoda iz kojih se finansiraju obaveze po kreditu,
- ✓ drugi slučajevi zbog kojih klijent može doći u situaciji da ne izmiruje obaveze po kreditu.

Društvo se štiti od uticaja kreditnog rizika na svoje poslovanje prije svega u konstantnoj komunikaciji odnosno pritisku naplate na klijenta, sekundarno kroz adekvatne kolatralne na plasirana kreditna sredstva. Uglavnom su u pitanju mjenice, jemci te administrativne zabrane. Pored toga, Društvo je razvilo odgovarajuću politiku naplate, veoma ažurnu, kojom se svi klijenti prate i pozivaju na redovnoj osnovi kako bi se osigurala pravovremena naplata. U slučaju kada se plasirani krediti ne naplaćuju, Društvo koristi instrumente osiguranja kojima naplaćuje svoja potraživanja a za potrebe naplate putem suda angažovana je advokatska kancelarija iz Bijeljine.

I kao što je prethodno rečeno, procenat naplate kredita je preko 95%, što je osnovni pokazatelj efikasne naplate.

c. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usljed promjena kamatnih stopa. Društvo je dužno da upravlja različitim oblicima kamatnog rizika, i to:

- ✓ rizikom vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cijena (repricing risk);
- ✓ rizikom krive prinosa (yield curve risk), kome je izložena usljed promene oblika krive prinosa;
- ✓ baznim rizikom (basis risk), kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cijena i
- ✓ rizikom opcija (optionality risk), kome je izložena zbog ugovornih odredaba u vezi s kamatno osetljivim pozicijama (kreditni s mogućnošću prijevremene otplate, i dr.).

Društvo će raditi na uspostavljanju procedure za mjerenje, odnosno procenu kamatnog rizika koje obuhvataju značajne izvore kamatnog rizika.

Izvori finansiranja su usklađeni sa plasmanima s obzirom na dospeljeće, čime Društvo eliminiše repricing rizik. Sa aspekta vrste kamatne stope, društvo planira u narednom periodu da se zadužuje po fiksnoj kamatnoj stopi i plasira mikrokredite takođe po fiksnoj kamatnoj stopi, čime se štiti od izloženosti baznom riziku.

Kretanje kamatnih stopa na tržištu nema uticaja na uslove kreditnog zaduživanja. Svi krediti su odobreni po fiksnoj kamatnoj stopi i do dospeljeća ne podliježu promjeni kamatne stope. Eventualni rast tržišnih kamatnih stopa (prvenstveno mislimo na međubankarsku) nema efekata na izmjenu uslova budućih kreditnih aranžmana jer se konstantnim jačanjem bilansnih pokazatelja Društva povećava bonitet Društva kod banaka, a time se utiče i na smanjenje kamatne marže u obračunu kamatne stope za plasmane banaka u naše društvo. Sa druge strane, svi mikrokrediti se odobravaju takođe po fiksnoj kamatnoj stopi koja se ne mijenja za cijelo vrijeme trajanja ugovora o mikrokreditu.

Uzimajući u obzir stranu plasmana i zaduživanja kretanje tržišnih kamatnih stopa nema uticaja na buduće kamatne prihode i kamatne rashode. Osim toga, kretanje kamatnih stopa nema uticaj na vrijednost finansijske aktive jer Društvo nema ulaganja/plasmane u hartije od vrijednosti. Ročna struktura izvora sredstava i kreditnih plasmana nije u direktnoj ili indirektnoj povezanosti sa kretanjem kamatnih stopa na tržištu, te stoga promjene kamatnih stopa ne mogu imati uticaj na njih.

Tokom 2021. godine Društvo se zaduživalo po prosječnoj kamatnoj stopi od 4,33 % dok je prosječna efektivna kamatna stopa na plasirane mikrokredite iznosila 20,36 %. To znači da je razlika između ulazne i izlazne kamatne stope iznosila, u prosjeku, 16,04 p.p.

d. Rizik koncentracije

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti Društva prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Rizik koncentracije odnosi se na:

- ✓ velike izloženosti;
- ✓ grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, geografska područja, vrste proizvoda i sl. i
- ✓ instrumente kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumenata kreditne zaštite tih izloženosti.

Kontrola rizika koncentracije vrši se uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji joj omogućavaju diversifikaciju kreditnog portfolija. Ublažavanje rizika koncentracije Društva sprovodi aktivnim upravljanjem kreditnim portfoliom, kao i prilagođavanjem uspostavljenih limita.

Velika izloženost Društva prema jednom licu ili grupi povezanih lica jeste izloženost od 30 hilj. KM.

Izloženost Društva prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne smije preći 50 hilj. KM.

Društvo je izloženo prema povezanim licima po osnovu obaveza na pribavljene izvora sredstava,.

e. Rizik zemlje

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porijekla lica prema kome je Društvo izloženo, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog nemogućnosti Društva da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posljedica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porijekla tog lica. Rizik zemlje obuhvata sljedeće rizike:

- ✓ političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumijeva mogućnost ostvarivanja gubitka zbog spriječenosti Društva da naplati potraživanja usljed ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi i
- ✓ rizik transfera, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitka zbog sprečenosti Društva da naplati potraživanja iskazana u valuti koja nije zvanična valuta države porijekla dužnika, i to usljed ograničenja plaćanja obaveza prema povjeriocima iz drugih država u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih dužnika države porijekla.

U 2021. godini za ocjenu kreditnog rejtinga Standars & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting "B sa stabilnim izgledima".

U odnosu na zemlje okruženja BiH ima nešto lošiji kreditni rejting što je ujedno i odraz veće rizičnosti zemlje. Ovim rizikom Društvo ne može upravljati jer nije u njenoj nadležnosti i mogućnosti.

f. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usljed propusta (nenamjernih i namjernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Društvu, kao i usljed nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Veliki je broj uzroka koji dovode do nastanka ovog rizika i nivoi na kojima se pojavljuju.

Kada govorimo o zaposlenima to uključuje gubitke izazvane zbog prevara, neovlaštene radnje, prekoračenja ovlaštenja i gubiti zbog njihovog lošeg ponašanja.

U drugu kategoriju spadaju gubici koji nastaju zbog grešaka, tj. nedostatka softvera, hardvera, razvoja sistema, u servisiranju i sl.

Procesne radnje uključuju gubitke zbog neadekvatne poslovne prakse, nenamjernih grešaka, neadekvatne obrade informacija.

Na kraju, spoljašnji događaji su prirodne nesreće, promjene političkih i ekonomskih uslova, promjene u zakonodavstvu, ili događaji nastali od strane klijenata i poslovnih partnera.

Operativni rizik uključuje i pravni rizik.

Društvo je dužno da identifikuje i procijeni događaje i izvore zbog kojih mogu nastati gubici u vezi sa operativnim rizikom, uzimajući u obzir sve značajne unutrašnje i spoljne faktore. Društvo mjeri, odnosno procjenjuje izloženost operativnom riziku uzimajući u obzir mogućnost, odnosno učestalost nastanka tog rizika, kao i njegov potencijalni uticaj na MKD, s posebnim osvrtom na događaje za koje je malo vjerovatno da će nastati ali mogu izazvati velike materijalne gubitke.

Vrste operativnih rizika koji se mogu ispoljiti su:

- ✓ propusti i greške zaposlenih prilikom odobrenja mikrokredita i prilikom evidentiranja poslovnih događaja;
- ✓ pogrešne procedure i procesi i
- ✓ pravni rizik.

Propusti i greške zaposlenih minimizirani su implementacijom softvera za podršku poslovanju, koji svojim modulima i načinom rada ne dozvoljava da se transakcija sa greškom realizuje. Potpuno otklanjanje ovog faktora operativnog rizika vrši se putem kontrole koju u ime upravnog odbora vrši odbor za reviziju, gdje se svi poslovni procesi i izvršene radnje pregledaju i kontrolišu.

Procedure i procesi su normativno uređeni kroz sistem internih akata i sistematizaciju radnih mjesta koja definiše sve aktere i izvršiocje pojedinih radnji u poslovnim procesima.

11. SUDSKI POSTUPCI

Društvo na 31.12.2021. godine nema sudskih sporova u kojima je tužena strana, dok na drugoj strani Društvo po osnovu naplate dospjelih kreditnih potraživanja od korisnika vodi 12 sudskih sporova u vrijednosti od 70. hilj. KM.

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Povezana lica sa Društvom su osnivači Duvan a.d. Bijeljina, Aleksandra Mihajlović Savić, Tanja Mihajlović Sekulić, Slobodan Mihajlović, Davor Pejić, članovi Upravnog odbora i sa njima povezana pravna i fizička lica.

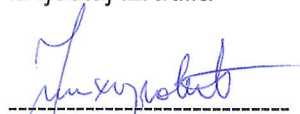
Društvo je u 2021. godini imalo sljedeće transakcije sa povezanim licima:

Opis pokazatelja	Transakcije sa povezanim licima po osnovu uzetih pozajmica			Transakcije sa dobavljačem povezanim pravim licem
	Fizičko lice, većinski akcionar većinskog vlasnika Društva	Fizičko lice – član Upravnog odbora Društva	Fizičko lice povezano sa članom Upravnog odbora Društva	Pravno lice – većinski vlasnik Društva
Stanje na dan 01.01.2021. godine	40	200	100	0
Dugovni promet za period 01.01 - 31.12.2021. godine	153	412	105	0
Potražni promet za period 01.01 - 31.12.2021. godine	113	462	105	4.914
Saldo potraživanja /obaveza na dan 31.12.2021. godine	0	250	100	0

Planovi i prognoze navedene u ovom Godišnjem izvještaju baziraju se na saznanju koje je Društvo raspolagalo u vrijeme izrade izvještaja. Iste su podložne mogućim promjenama usljed budućih događaja koji nose poznate i nepoznate rizike radi kojih može doći do odstupanja i razlike između stvarnih rezultata i rezultata projektovanih u ovom izvještaju. Stoga, tačnost prognoza i planiranih vrijednosti se ne može garantovati.

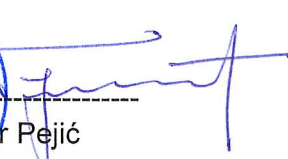
Izradi ovog Godišnjeg izvještaja je posvećena maksimalna pažnja, ali molimo da uzmete u obzir štamparske greške te greške ukoliko su nastale zbog zaokruživanja iznosa.

Izvještaj izradila

 Jelena Mihajlović

Direktor

 Davor Pejić